

MATT DOEDEN

SIDAN 1

Fakta om Malala Yousafzai

Lärarmaterial

Klicka HÄR för att skriva ut arbetsmaterialet.

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Boken handlar om Malala, den yngsta någonsin som har fått Nobels fredspris. I boken får vi veta hur Malala vuxit upp och hur hon kämpar för att flickor ska ha samma rättigheter som pojkar.

LGR 11 CENTRALT INNEHÅLL

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier samt för att urskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som står mellan raderna. (SV åk 4–6)
- Att argumentera i olika samtalssituationer och beslutsprocesser. (SV åk 4–6)
- Informationsspridning, reklam och opinionsbildning i olika medier. Hur sexualitet och könsroller framställs i medier och populärkultur. (SH åk 4–6)
- Hur man urskiljer budskap, avsändare och syfte i olika medier med ett källkritiskt förhållningssätt. (SH åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läs och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Söka information om samhället från medier, internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet.

LGRS 11 CENTRALT INNEHÅLL

- Lässtrategier för att avkoda och förstå texter. (SV åk 1–6)
- Kommunikation för olika syften. Lyssna, svara, fråga, berätta samt uttrycka önskemål och känslor. (SV åk 1–6)
- Aktuella samhällsfrågor som är betydelsefulla för eleven. (SO åk 1–6)
- Metoder för att söka information från olika källor: intervjuer, observationer och mätningar. (SO åk 1–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läsa, förstå och reflektera över olika texter.
- Reflektera över demokratiska värden, principer och arbetsätt.
- Söka, granska och värdera information från olika källor och göra egna överväganden.

BOKRECENSION

Låt eleverna skriva en bokrecension där de svarar på följande frågor:

1. Titel.
2. Vem är författaren?
3. Antal sidor.
4. Vem är bokens huvudperson?
5. Ställ tre frågor till huvudpersonen.
6. Omdöme. Hur många fotbollslag av fem möjliga?

BARNKONVENTIONEN

Här passar det bra med en lektion om Barnkonventionen. Här är några frågor barnen själva kan hitta svaren på i början av eller inför lektionen:

- När och varför bildades UNICEF?
- När trädde Barnkonventionen i kraft?
- Hur många länder har skrivit under Barnkonventionen?

ALLA HAR RÄTT

Låtsats att eleverna är regeringen i ett påhittat land, vi kallar det Barnien. De bestämmer alltså i Barnien. Landet Barnien har dålig ekonomi och människorna som bor där har inga rättigheter. Eleverna ska nu införa rättigheter, men på grund av den dåliga ekonomin får de bara införa sex rättigheter. Eleverna sitter i grupper och ska rangordna vilka rättigheter de tycker är viktigast. Vilka sex rättigheter väljer de? De ska kunna motivera sina val.

Frågor att diskutera

- Vad är det viktigaste ni har lärt er i skolan? Om ni inte hade lärt er detta, hur hade det varit då?
- Enligt Barnkonventionen har alla barn rätt att gå i skolan och det ska vara gratis. Så är det inte överallt i världen. Många barn får inte sin rätt till utbildning. Vad kan det få för effekter?
- På vissa ställen finns utbildning för alla barn, men den är inte gratis. Vad kan det få för effekter?
- Om alla barn i världen skulle få rätt till gratis utbildning, vad skulle det ge för effekter?
- Hur ser jämlikheten ut i denna fråga i Sverige och i andra länder? Kan du ge något exempel på när en person inte har fått gå i skolan på grund av till exempel pengar, funktionsnedsättningar eller kön? Något som du har sett eller hört talas om i media eller i annan situation.

VÄRDERINGSÖVNINGEN "HETA STOLEN"

I den här övningen ska eleverna öva sig i att ta ställning till olika saker.

Alla sitter på stolar i en ring. Det finns en stol mer än antal deltagare. Välj påståenden utifrån vad du tror är bäst i din grupp. När du läst upp ett påstående ska de som håller med om det du säger byta plats med varandra. Poängtera att det inte finns något rätt eller fel. Be några barn som bytt platser, och några barn som sitter kvar att berätta varför de valt att flytta/sitta kvar. Man får ändra sig när man har hört hur kamraterna resonerar.

Det kan vara svårt att hinna med alla påståenden. Det kan också vara svårt för barn att hålla fokus under lång tid.

Eleverna ska ta ställning till de här påståendena:

- Tjejer och killar är lika bra på datorer.
- Det är rättvist att de som behöver mer hjälp för att klara något, t.ex. ett ämne eller att komma fram med rullstolen, får mer hjälp.
- De som har råd att åka på skolresa borde betala för dem som inte har råd att åka med.
- Alla barn i Sverige har rätt att gå i skolan.
- Det går att stoppa mobbning.
- Lärare får ha favoriter bland eleverna.

HUR SER VÄRLDEN UT I FRAMTIDEN?

I vissa länder får inte flickor gå i skolan, i andra länder måste barn arbeta istället för att gå i skolan. Låt eleverna fundera över hur de tror att världen kommer att se ut år 2050. De kan skriva berättelser, göra en sång, ta ett foto, spela in en film eller rita en bild.

LIVETS LOTTERI

Livets lotteri är en webb-baserad kampanj vars grundidé är att man får födas på nytt genom att dra en lott i ett statistiskt korrekt "livslotteri". I vilket land på jorden skulle du hamna om du föddes på nytt, och hur skulle ditt liv se ut? *Livets lotteri* kan användas i undervisningen och passar alla åldrar.

www.livetslotteri.se

LÄSFÖRSTÅELSE

Skottet

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Vart var Malala på väg när hon blev skjuten?
Malala var på väg hem från skolan.
2. Hur gammal var Malala när hon blev skjuten?
Malala var 15 år när hon blev skjuten.
3. Vem sköt Malala?
Den var en man som klev på bussen där hon satt som sköt Malala.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

4. Vid vilken årstid blev Malala skjuten?
Malala blev skjuten i oktober och då är det höst.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

5. Varför tror du att läkarna trodde att Malala skulle dö?
Eget svar.

Malalas familj

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

6. Från vilket land kommer Malala?
Malala kommer från Pakistan.
7. Vad arbetade Malalas pappa med?
Malalas pappa var lärare.

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

8. Hur kan man förstå genom att läsa texten att Malalas familj var fattig?
Det står att Malalas familj inte hade någon spis, inget rinnande vatten och att de inte hade råd att åka till sjukhuset när hon föddes.
9. Vad gjorde Malalas pappa för att flickor skulle få det bättre?
Malalas pappa startade en skola för flickor.
10. I vilken del av Pakistan ligger Swat. I norra, södra, västra eller östra Pakistan?
Swat ligger i norra Pakistan.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

11. Vad vill du arbeta med när du blir stor?
Eget svar.

Fler skolor

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

12. Varför öppnade Malalas pappa fler skolor?
Han öppnade fler skolor för att skolan som han öppnade först blev så populär.
13. Berätta om en sak som Malala inte gillade med Pakistan.
Malala gillade inte att kvinnor inte var värda lika mycket som männen. / De fick inte gå ut om inte en man var med. / Kvinnor måste ha kläder som täckte dem helt.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

14. I vilken religion måste kvinnor ibland ha kläder som täcker dem helt?
I religionen islam måste kvinnor ibland ha heltäckande kläder.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

15. Hur kunde Malalas familj få mer pengar genom att öppna fler skolor?
Eget svar.

Allt förändras

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

16. Vad hände den 11 september 2001?

Den 11 september 2001 körde två flygplan rakt in i World Trade Center i New York. Det var talibaner som utförde attentatet.

17. Varför flydde många talibaner till Swat i Pakistan?

För att USA började kriga mot talibanerna.

18. Varför ville talibanerna att Malalas pappa skulle stänga sina skolor?

De ville att han skulle stänga sina skolor för att de inte ville att flickor skulle få utbildning.

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

19. Varför var det inte bra att talibanerna kom till Swat?

För att de började bestämma i Swat.

20. Varför började USA kriga mot talibanerna?

USA började kriga mot talibanerna eftersom talibanerna utförde ett attentat mot USA.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

21. Vad tror du menas med att talibanerna förtrycker kvinnor?

Eget svar.

Talibanerna styr

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

22. Varför ville talibanerna mörda Malalas pappa?

De ville mörda Malalas pappa för att han lät flickor gå i skolan.

23. Berätta om två saker som talibanerna gjorde när de styrde i Swat?

De förbjöd flickor att gå i skolan och folk att dansa och lyssna på musik.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

24. Malalas pappa vägrade att stänga sina skolor. Skriv en egenskap hos Malalas pappa och berätta varför du tycker att den egenskapen passar honom.

Eget svar, men ett förslag är modig eftersom han inte lyssnade på talibanerna och struntade i att stänga sina skolor.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

25. Varför tror du att talibanerna inte ville att flickor skulle gå i skolan?

Eget svar.

Malala talar i media

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

26. Vad är BBC för något?

BBC är en teve-kanal.

27. Varför använde inte Malala sitt riktiga namn när hon bloggade?

Malala använde inte sitt riktiga namn på grund av att det var för farligt. Då hade talibanerna kunnat stoppa henne.

28. Vem är Gul Makai?

Gul Makai är det namn Malala använde när hon bloggade.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

29. Varför tror du att det var det farligt för Malala att tala med journalister?

Eget svar.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

30. Varför tror du att BBC ville att Malala skulle blogga om vad som hände i Swat?

Eget svar.

Malala bloggar

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

31. Vilken var den första rubriken på Malalas blogg?

Den första rubriken på Malalas blogg var Jag är rädd.

32. Vilket är Malalas eget språk?

Malalas eget språk är urdu.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

33. Vilket år är Malala född?

Malala är född 1998.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

34. Vilket är ditt eget språk?

Eget svar.

Skolan stängdes

Fråga på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

35. Vilket år skulle Malalas skola stängas?

Den skulle stängas 2009.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

36. Vad tror du Malala menar när hon säger: De kan inte stoppa mig.

Eget svar.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

37. Tror du att skolan stängdes?
Eget svar.

Krig i Swat

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

38. Talibanerna ändrade sig och lät flickor gå i skolan. Men varför fick Malala inte gå i skolan?
Malala fick inte gå i skolan för det var bara var flickor som var yngre än 10 år som fick gå i skolan och Malala var 11 år.
39. Varför blev det krig i Pakistan?
Det blev krig i Pakistan för att människorna ville ha bort talibanerna.
40. Vilka fick bort talibanerna från Swat?
Pakistans armé fick till slut bort talibanerna.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

41. Varför kunde Malala och hennes familj flytta hem igen?
Malala och hennes familj kunde flytta hem för att talibanerna kördes bort.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

42. Varför tror du att talibanerna lät flickor som var yngre än 10 år gå i skolan men inte äldre?
Eget svar.
43. Hur kunde Malala gå i skolan i smyg tror du?
Eget svar.

Oväder

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

44. Varför fick folk det värre i Swat sommaren 2010?

Folk i Swat fick det värre för att det blev oväder och översvämningar och samtidigt tog talibanerna makten igen.

45. Vad ville Malala bli?

Malala ville bli politiker.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

46. Hur tror du att många hus blev förstörda under ovädret?

Eget svar.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

47. Varför tror du att en stor flod svämmade över när det blev oväder?

Eget svar.

Dödshotet

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

48. Vad fick Malala för fint pris 2011?

Malala fick Pakistans första fredspris för unga 2011.

49. Vad gjorde Malala för pengarna som hon fick när hon vann priset?

Malala använde pengarna för att hjälpa sin familj men hon hjälpte också många barn som inte hade råd att gå i skolan.

50. Varför ville talibanerna döda Malala?

Talibanerna ville döda Malala för att hon sa att hon skulle kämpa för att flickor skulle kunna gå i skolan.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

51. Säg en egenskap som Malala har.

Eget svar men exempelvis modig.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

52. Vad skulle du ha gjort för pengarna om du hade vunnit samma pris som Malala?

Eget svar.

Malala blir skjuten

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

53. Hur gammal var Malala när hon blev skjuten?

Malala var 15 år när hon blev skjuten.

54. Varför var Malala glad när hon satt på bussen på vägen hem?

Malala var glad för att det hade gått bra på ett prov i historia.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

55. Vem tror du mannen som sköt Malala var?

Eget svar.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

56. Hade du hört talas om Malala innan du läste denna bok? I så fall, vad hade du hört/läst om henne?

Eget svar.

Malala får fredspriset

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

57. Hur länge fick Malala ligga på sjukhus?

Malala fick ligga på sjukhus i tre månader.

58. Varför flyttade Malala till USA?

Malala och hennes familj flyttade till USA för att det var säkrare där.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

59. Hur gammal var Malala när hon fick fredspriset 2014? (Här behöver du titta i de andra kapitlen för att hitta svaret.)

Malala var 16 år när hon fick fredspriset.

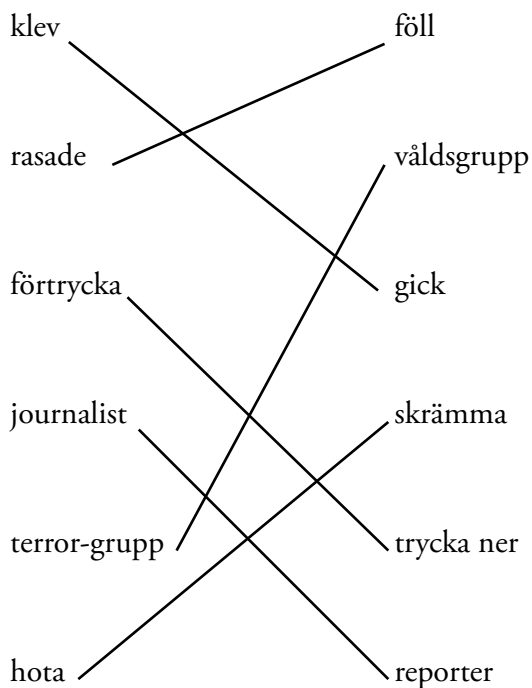
Fråga bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

60. Skriv tre faktameningar om något du tyckte var extra intressant från boken.

Eget svar.

Kluriga ord från boken

VILKA PÅSTÅENDEN ÄR FEL?

Sätt ett kryss vid de meningar som är fel.

1. Malala är från Afghanistan.	X
2. FN delar ut ett fredspris.	X
3. När Malala var 15 år blev hon skjuten.	
4. BBC är en terrorgrupp.	X
5. Malala bor i USA.	
6. Talibanerna vill inte att flickor som är över 10 år ska gå i skolan.	X
7. Malala är född under sommaren.	X
8. Malalas pappa har öppnat många sjukhus.	X